

Ministerstvo vnitra
oddělení volební a sdružování
140 21 Praha 4, náměstí Hrdinů 3

Č.j.: VS-6590/SDR/1-2006

V Praze dne 12. října 2006

R o z h o d n u t í

Podle ustanovení § 12 odst. 3 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“), Ministerstvo vnitra

r o z p o u š t í

občanské sdružení s názvem Komunistický svaz mládeže se sídlem Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1.

O d ů v o d n ě n í

Na základě § 12 odst. 3 zákona o sdružování, byl Komunistický svaz mládeže (dále jen „KSM“) vyzván dopisem Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 25.11.2005, č.j. VS-7398/SDR/1-2005, aby upustil od nedovolené činnosti ve smyslu § 4 zákona o sdružování a o přijatých opatřeních informoval ministerstvo do 31.12.2005. K této výzvě ministerstvo přistoupilo poté, co obdrželo podnět upozorňující na činnost KSM, konkrétně na údaje prezentované KSM na jeho webových stránkách. Na základě následné žádosti KSM o prodloužení této lhůty odůvodněné potřebou projednání celé věci odpovídajícími orgány KSM ve smyslu jeho stanov byla lhůta prodloužena do 3.3.2006.

Předmětná výzva byla uplatněna ve spojitosti s upozorněním KSM ministerstvem, že záměry činnosti KSM zveřejněné na výše zmiňovaných webových stránkách jsou jednak v kolizi s § 1 odst. 3 zákona o sdružování, dle kterého se tento zákon nevztahuje na sdružování občanů v politických stranách a politických hnutích, čímž jde o sdružení nedovolené ve smyslu § 4 písm. b) zákona o sdružování, neboť sleduje dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony, a dále pak s tím, že podle § 4 písm. a) zákona o sdružování. nejsou mimo jiné dovolena sdružení, jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smyšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávisť a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony. K výše uvedenému závěru dospělo ministerstvo v souvislosti s dokumentem KSM původně nazvaným „Politický program KSM“, v rámci kterého bylo uvedeno:

„KSM usiluje o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických – odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím

společenským – a společenských – zavedení socialistické demokracie - podmínek pro budování socialismu, jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem.

[...]

KSM si je vědom toho, že kapitalismus nemůže být jednoduše reformován. KSM proto bojuje za revoluční svržení kapitalistického řádu masami pracujících. “

Na výzvu ministerstva reagoval KSM vyjádřením ze dne 28.2.2006, jehož přílohou bylo aktualizované znění „Politického programu KSM“ spočívající ve změně jeho názvu na „Program KSM“ a v nahrazení formulací „KSM usiluje o revoluční překonání kapitalismu...“ a „KSM proto bojuje za revoluční překonání kapitalismu...“, formulacemi „KSM stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu ...“, a „KSM proto stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu...“. V této souvislosti KSM uvedl, že ačkoliv se neztotožňuje s námitkami ministerstva, provedl upřesnění předmětného dokumentu, aby neumožňoval ministerstvem podsouvaný výklad.

Po posouzení předloženého „Programu KSM“ dospělo ministerstvo k závěru, že KSM nereagoval v plném rozsahu na výzvu ministerstva a bylo proto zahájeno řízení o jeho rozpuštění na základě § 12 odst. 3 zákona o sdružování. O zahájení řízení byl KSM vyrozuměn dopisem ministerstva ze dne 20.7.2006 s tím, že má právo ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, a to dne 4.8.2006. Ve spojitosti s výše uvedeným byla dne 31.7.2006 poskytnuta KSM dle jeho požadavku kopie části spisu. Na základě jeho stanoviska k věci ze dne 3.8.2006 obsahujícího zároveň žádost o prodloužení lhůty pro vyjádření rozhodlo ministerstvo dne 10.8.2006 o přerušení řízení do 4.9.2006.

Vyjádření KSM bylo ministerstvu doručeno dne 6.9.2006. Z tohoto vyjádření vyplývá, že zahájené řízení je považováno za neoprávněné a současně bylo požadováno jeho zastavení s odkazem na opětovně připojené stanovisko KSM ze dne 3.8.2006, v němž se uvádí:

„V podkladech pro rozhodnutí MV ČR použitý vývod, že KSM jde o „jiný způsob ustavování politické reprezentace státu“, je vývodem MV ČR; lze konstatovat, že pokud však jde komukoliv o jiný způsob ustanovování politické reprezentace a proces ustavování je konformní s demokratickým a právním státem, s aktuálním ústavním pořádkem, nejedná se o protizákonnou skutečnost. Rovněž není cílem KSM účast ve volbách, navíc není právně relevantně doloženo, která část stanov či Programu KSM by měla představovat usilování o činnost vyhrazenou politickým stranám či hnutím.“. Je konstatováno, že „žádné takové ustanovení ve stanovách a Programu KSM neexistuje“. Dále je s odkazem na stanov, které by dle názoru KSM měly být jako jediné posuzovány, namítáno, že KSM neusiluje svým programem o omezování práv, prosazování nesnášenlivosti atd., neboť „cílem KSM je naopak skutečné rozvinutí naplňování všech práv a svobod,“ přičemž se poznamenává, že „v dokumentu KSM se nikde neobjevuje hlásání násilí. KSM odmítá, že by vyzýval k jinému boji než politickému.“. Zároveň je reagováno na vědecká stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, Západočeské univerzity v Plzni a politologa PhDr. Zdeňka Zbořila, vyžádaná ministerstvem. V této spojitosti byl označen za podjatého zpracovatel stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR s tím, že se jedná o jeho osobní stanovisko a nikoli ústavu.

Za stavu, kdy „Program KSM“, na základě kterého bylo zahájeno řízení o rozpuštění KSM, nebyl změněn, ačkoli tak mohlo být učiněno ve spojitosti s přerušením řízení, vychází ministerstvo při vydání rozhodnutí o rozpuštění KSM z následujících úvah.

V úvodní části „Programu KSM“, odstavci 2, se uvádí:

„KSM stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických - odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským – a společenských – zavedení socialistické demokracie –

podmínek pro budování socialismu, jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem. Tuto snahu vyjadřuje název organizace, kde je pojem komunistický chápán jako označení vize budoucí, vysoce organizované beztřídní společnosti, kde je vláda nad lidmi vystřídána svobodnou správou věcí a řízením výrobních procesů, kde všestranný a svobodný rozvoj každého jednotlivce je základem pro svobodný rozvoj všech. V takové společnosti již život člověka nebude zajišťován na úkor jiných lidí, ani na úkor životního prostředí.“

Předně je třeba upozornit na to, že v souladu s ustanovením § 12 odst. 3 zákona o sdružování, je rozhodující pro uplatnění postupu ze strany ministerstva činnost občanského sdružení a nikoli znění jeho stanov. Za tu je pak třeba nepochybně považovat i veřejnou prezentaci svého programu, který konkretizuje obecná ustanovení stanov. Pokud by tak tomu nebylo, bylo by popřeno samotné ustanovení § 4 zákona o sdružování, výslovně vylučující dosahování cílů mimo jiné porušujících ústavu a zákony s tím, že takové občanské sdružení je nedovolené. Ministerstvo se proto zabývalo výše uvedenými zvolenými formulacemi v „Programu KSM“, které nadále připouští zapojení KSM do aktivit neslučitelných s ochranou práva každého jednotlivce garantovaného v čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Přihlášení se k úsilí, které směřuje k popření práva soukromého vlastnictví výrobních prostředků, je neslučitelné se základními demokratickými principy. Jak vyplývá z čl. 9 odst. 2 Ústavy České republiky, změna podstatných náležitostí demokratického právního státu, mezi jehož atributy se řadí dle čl. 1 Ústavy České republiky ochrana práv a svobod člověka a občana, je přitom nepřípustná. Na základě těchto skutečností je třeba vyloučit snahy jakéhokoliv subjektu, jež by byly porušením výše uvedené ústavní úpravy, vycházející z principů vyjádřených mimo jiné v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách. Proto nelze akceptovat ani vyjádření KSM, dle kterého změny uspořádání společnosti by měly proběhnout demokraticky v souladu s aktuálním právním řádem s tím, že KSM dále odmítá, že by vyzýval k jinému boji než politickému. Úsilí o změny prováděné shora uvedenými metodami je legální pouze v případě, kdy neútočí proti některému ze základních principů chráněných mezinárodními úmluvami a ústavním pořádkem.

Argumentuje-li KSM tím, že jeho záměry se týkají pouze vlastnictví výrobních prostředků a nikoliv vlastnictví komplexně, neboť když hovoří o společenském vlastnictví výrobních prostředků, má tím na mysli výrobní prostředky nezbytné a rozhodující pro vývoj společnosti, o jejichž rozsahu a formách vlastnictví by bylo demokraticky rozhodnuto v souladu s právním řádem, není zohledněno, že právo ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny dopadá na veškerý majetek bez ohledu na jeho charakter, tzn. též bez ohledu, zda jde o soukromé vlastnictví k výrobním prostředkům či nikoliv. Nepřichází tudíž v úvahu „odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským“.

Ačkoliv uplatněný výklad KSM nemá dle názoru ministerstva vliv na jiné hodnocení věci než shora uvedené, pro úplnost se poznamenává, že za rozhodný je třeba vždy považovat text posuzovaného dokumentu, který je v daném případě zcela jednoznačný.

Záměr výslovně vyjádřený v „Programu „KSM“ je tudíž v rozporu s § 4 písm. a) zákona o sdružování, dle něhož nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je **jinak porušovat ústavu a zákony**.

Za těchto okolností nezbývá než, v souladu s čl. 20 odst. 3 Listiny, podle něhož výkon sdružovacího práva lze omezit v případech stanovených zákonem, jestliže je to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, rozhodnout způsobem uvedeným ve výroku rozhodnutí a KSM rozpustit.

Pokud jde o blíže nezdůvodněnou námitku KSM, kterou byl označen za podjatého zpracovatel stanoviska Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, vychází ministerstvo z toho, že v případě tohoto stanoviska nejde o znalecký posudek ve smyslu § 56 správního řádu,

nýbrž o vědecké stanovisko vyžádané s ohledem na zvažované vlastní důvody ministerstva k rozpuštění KSM. Uplatnění institutu "vyloučení z projednávání a rozhodování věci" ve smyslu § 14 odst. 7 správního řádu bylo tudíž nedůvodné.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat ve lhůtě do 30 dnů od jeho doručení žalobu k Městskému soudu v Praze.

JUDr. Daria B e n e š o v á
vedoucí oddělení volebního a sdružování

